

מוֹטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

נובמבר 2018
גיליון 41
מרחשון ה'תשע"ט

בַּיְנַיִם

רות אשור

לירית גרובר

רותי ויטל-גילעד

חיים וינטראוב

מיכל זק

עין־יה טמיר

חגית כרמל

אורית קלופשטוק

לאון ריסקין

שגיא שדור

גיליון 41 מתחיל...

הסתיו הוא עונת המעבר, הוא בין הקיץ והחורף. וכמו הסתיו, גם בני אדם נמצאים לפעמים במצבי ביניים - במעבר ממקום אחד לאחר, בהמתנה לקראת משהו שעומד להתרחש, באמצע תהליך של שינוי בחייהם.

בגיליון זה תוכלו לקרוא על מצבי הביניים האלה. תמצאו כאן שירים וסיפורים קצרים שמתארים את תחושת ההמתנה, את ההרגשה שהיא לא סיום ולא התחלה, ועם זאת היא סיום והתחלה גם יחד. את מצבי הביניים של החיים.

קריאה מהנה,
אלירן דיין, יאיר בן-חור, רובי גורדון

את הגיליון אנחנו פותחים הפעם עם שירו של אלירן דיין "האחת והאחרת", שהופיע בספר "תשעה ירחי מיתה":

האחת המומה מתגובתה הרגועה של האחרת
למרות שבשורה לה על מותה הקרב ובא.
היא יוצאת מן החדר, מכנסת ושקטה
והאחרת יושבת על כסא
לצד מטת חליה,
ובנה יושב לצד החלון, מביט
והיא אפופה בזהר הלחה
וחיוכה קפוא מאוטה בשורה.

שתיים נפגשות,
יושבות זו מול זו,
החולה והרופאה.
הזמן עושה צעדיו אל קצה,
שתיים נפגשות בפעם האחרונה.

האחרת
יקודת עין, תדה פתער,
מקשיבה ומנהנת
ומבטה ישיר ועל פניה חיוך קפוא
נעדר כל הכרת עצב או שמחה.
ושקט,
שקט של הכרה עם הבשורה המרה.

האחת מלטפת את ידי האחרת
והיא מרחיבה את חיוכה הקפוא,
השלו והרגוע, המפנים את רע הגזרה
ובאצילות נפש קורעת לב מודה לאחת,
ואומרת:
"הייתי שמחה לחיות עוד שנים ארכות
אבל...
טוב, זה המצב ועמו נתמודד
אני מקבלת עלי את הגזרה."

וביום ההוא
הזמן צמד מלקת
עת הביטה האחת
בעיניה המימיות
של האחרת.

האחת
אינה יודעת בושה,
בוטה,
תובעת את שלה בתוקפנות
וקצת
הבעתה מטשטשת,
דלוחה,
נבוכה פותחת את פיה
בלשון בלולה ומגמגמת
משפטים קצוצים וטרופים
קצרים וכואבים.

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש.
כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות.

העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

את ארוחת הצהריים של החג אנחנו אוכלים על שולחן הפלסטיק בגינה, מתחת לשמשייה, על כיסאות הפלסטיק. הילדים מזמן עזבו את השולחן והקולות הצחקניים שלהם מתפזרים בגינה, בסלון, מאחורי הבית. טלי ואיציק יושבים עם קפה קר ואני מוציאה את העוגה המצוינת, שמנת מתוקה וכל השאר. כבר הספקנו להפוך אותה לדיאטטית ואז לחזור למתכון המקורי. אורי קם, מוריד כלים וצועק על הילדים שייזהרו במדרגות, כאילו שמישהו שומע. ואז חוזר ובידיו הסכין ששכחתי להביא קודם. יושבים.

אי אפשר להתעלם מהסתיו שפשוט התמקם לו בגינה שלנו החל ביום ראשון. מתקיים דיון עצל אם הסתיו מקדים השנה או שזה ככה כל שנה, הרי לפני שבוע עוד היה לח וחם... למות.

אורי היחיד שמביא טיעונים, השאר מהמהמים. אנחנו כבדים מרוב כבדים ביין ועליזים ואטיים. כל כך נעימה החברה והרוח הקלה והריח של היסמין.

אז איך העבודה החדשה? איציק מספר על התפקיד ומה שהם עושים שם, וטלי מוסיפה את הפרטים המעניינים על האשת כוח אדם המשוגעת שאולי מנהלת רומן (ככה טלי) עם סמנכ"ל הכספים. איציק דוחה את זה על הסף כי זה לא נראה לו, טלי סתם ממוציאה, ואורי נכנס לשיחה ואומר שמה שווה עבודה בלי קצת אקשן, אצלו בעבודה כולם יבשים. איציק מנסה לסנגר על סמנכ"ל הכספים (הנשוי) וטלי מתחילה ויכוח, ואני צוחקת – מה אכפת לך, תן לה ליהנות. טלי מוסיפה קצת רכילות מהרמת הכוסית שערכו לרגל ראש השנה (יפה מאוד שהם הזמינו גם את בנות הזוג) במסעדה מפורסמת עם נוף משגע מחוץ לעיר. טוב, ככה זה בחברה קטנה, מוסיף אורי, אפשר להזמין גם בני זוג. אורי עובד בחברה גדולה ועשו אצלם הרמת כוסית מחלקתית עם עוגה קנויה. ומדברים על המיתון ועל המתנות לחגים – איך המתנות הצטמצמו וכולם חוסכים, אצל אורי היו מקבלים חמש מאות שקל בתלושים והיום נותנים בקבוק יין ושתי כוסיות. ואיציק שהתחיל אמר שאצלם אין מתנה חוץ מהארוחה במסעדה, שבטח עלתה לחברה ככה וככה. ואז מתברר שאחד השותפים למד עם טלי בתיכון והיה ילד גאון כזה, תמיד ידעו שעוד יצא ממנו משהו. טלי מעירה שהוא תמיד היה ונשאר חננה, רק למד לעשות כסף. ואני צוחקת וחושבת, מה כסף? העיקר הבריאות, ובריאות אי אפשר לקנות בכסף, למרות כל מה שיגידו.

אחרי שהם הולכים אורי שוטף את הכלים והילדים מטפסים עליי. הקטן אומר שהוא רוצה לנוח. מה זה לנוח? אתה צריך לישון צהריים! אני אומרת, והוא עונה שהוא רוצה לישון קצת עליי, ומתמקם על הברכיים, ואני מציעה שנסגור חלונות ונפעיל את המזגן, וכולנו נרדמים בסלון – הקטן עליי ותמר על הכורסה והגדול על השטיח, אחרי שבחר לנו מוזיקה מתאימה.

בחמש אני פוקחת עיניים, הבית שקט־שקט ואני מורידה מעליי את הילד המכורבל שישן עמוקות, ומתנהלת למטבח וחושבת מה בא לי. פעם הייתי שותה מיץ תפוזים טרי ובריא, אבל גם את הקטע של הטבעונות מיציתי. אני מכינה לי מילקשייק, לא פחות ולא יותר, כלומר מערבבת גלידה וחלב וקרח ומיפל בכפית, לא בבלנדר, שלא ירעיש, ויוצאת לגינה. מזג האוויר משגע אותי. עונות המעבר תמיד נותנות לי הרגשה של התחדשות. ולמרות שזה סתיו ואחריו יבוא החורף אני לא מדוכאת, להפך. הרוח הקלה עוברת בשערי ואני מפזרת אותו ומרגישה נשית יותר. מסתכלת במכנסי הפשתן המקומטים, מתיישבת על נדנדת הגינה.

אני מביטה סביבי, ככה אנחנו כבר שנים: הגינה והיסמין ושלושה ילדים ואורי, ואני והסרטן, שבא והולך. והסתיו והאביב, שבכל שנה עלולים להיות הפעם האחרונה, ואני סופרת: חמישה סתווים מאז הגילוי. סתיו אחד שהתבזבז על הקרנות וטיפולים, שני סתווים מאושרים של הדחקה וניצחון ועוד אחד של דיכאון עמוק. ועכשיו זה, החמישי, סתם סתיו. סתיו של השלמה. סתיו של שלוות נפש.

בְּשָׁנָה הָאֲחֵרוֹנָה
הוא הולך ומאבד את רב הכּפְתוֹרִים
שְׂרוּכְסִים אֶת נִפְשׁוֹ.
הָעֵבֶר מִשְׁתַּלַּח בּוֹ כְּמוֹ מְטֵפֵס אֲלֵים,
חֹנֵק כָּל אֶפְשָׁרוֹת לְעֵכָשׁוֹ.

זֶהוּ, הוּא אוֹמֵר,
שְׂמוּט יוֹתֵר מְכַתְּפִיו,
עֲבַרְתִּי כְּבָר לְסוֹף.
נְכוֹן, אֲנִי לֹא אוֹמֶרֶת,
וּמִשִּׁילָה עוֹד קָצֵת מִהַפְּעֵר
שֵׁשׁ בֵּינִי לְבֵין מִי שֶׁהָיָה
כָּל אוֹתָן שָׁנִים.

חשבה לשים קץ
עמדה על הקצה.
צעד. ותפסע לסופה.
אך עודנה שם.
לבה פועם אך דפק אין
עיניה פקוחות אך אינן רואות
שערה סתור
מדגדג את לחייה
אך לא, לא את הרצון לחייה.
עוצמת עיניה ומרחפת
עוצמת ורואה עצמה צוללת.
והיא שם
עומדת
רואה בבואתה במים
המים שוצפים
כמו קוראים לה
"בואי, הצטרפי,
הרגעי.
גם אנחנו".
והיא שם
עומדת
על הקצה
רוחה כבר לא שם.
הגוף עדין כן.

יש איזו הכרה.
הבזק פנס
בין קירות לוחצים
מסמן פתח יציאה.

עוד כמה צעדים,
מישהו יקרא אותי לדעת.

“ג’סי, קומי! מהר!”

ג’סי פקחה את עיניה והביטה ברצפת הפרקט. היא נבהלה וחשבה שהיא עומדת ליפול, כמו שקורה רגע לפני שנרדמים, אבל זה לא קרה. היא הייתה אמורה לראות את מאורר התקרה מעליה, אבל הכול התהפך. המיטה הייתה מתחת לתקרה וכל שאר החפצים ריחפו איתה בחדר כמו באיזה בלט סוריאליסטי. בועז ריחף בחלל החדר כמה מטרים ממנה. הוא התפתל באוויר ועשה תנועות של שחייה במטרה להגיע לרצפה. “אני לא מאמינה. שוב לא שילמת את החשבון של כוח הכבידה!” ג’סי התחילה לבכות.

כל המצב הזה ללא כוח המשיכה היה חדש לספארקי הכלב. הוא כבר השתחל לתוך הרצועה שלו והיה מוכן לטיול הבוקר כשהבלגן התחיל. זאת הייתה השעה שלו להשתין ולרחרר עמודי חשמל, לא הזמן לרחף באוויר בחוסר אונים. אחרי כמה דקות הבין ספארקי שטיול בוקר סטנדרטי כבר לא יהיה פה. הוא החליט פשוט לשחרר והרים את רגלו האחורית כרגיל, בזמן שהוא תלוי במרחב. התנועה הזאת גרמה לו להסתחרר במקום והוא הפך לממטרת שתן קטנה ומבולבלת, משתיין על עצמו ועל כל דבר סביבו.

ביטול כוח הכבידה שוב גרם לנזק בצנרת, ומי ביוב החלו לרחף החוצה מתוך השירותים בקצב מהיר.

זה היה כמו צדק פואטי של האסלות בבית, שמחזירות את כל הפסולת בחזרה לבעלים במטרה להטביע אותם פעם אחת ולתמיד, וגם את הכלב המעצבן שלהם, שעכשיו הסתחרר במקום והתעטש בלי סוף בגלל השתן שעלה לו לראש.

ג’סי תפסה את מנורת הלילה שריחפה לידה וזרקה אותה לעבר בעלה. המנורה פגעה בראשו ונשברה, אבל זה סייע לו להגיע לרצפה ואז לדלת ולאט-לאט לצאת מחדר השינה ולהגיע לטלפון. הסלון הפך למבצר של ספות וכורסאות, והרווחים בין כל הרהיטים המרחפים מולאו מי ביוב.

ספארקי הסתחרר לתוך חדר השינה מיילל במסכנות, גורר אחריו את הרצועה שלו, לא מצליח לעצור את הסיבובים. בועז ניסה לתפוס אותו אבל פספס. “תגיע כבר לטלפון!” ג’סי צרחה.

זאת הייתה שיחה קצרה עם מחלקת התשלומים. בועז מסר את פרטי האשראי וניתק. "בועז, תגיד להם שייתנו לנו כמה דקות לפחות להגיע לרצפה לפני ש..."
 הכול התמוטט. כל הרהיטים והחפצים התרסקו על הרצפה והבית קפץ במקום. ג'סי הייתה קרוב לתקרה וצנחה למטה עם המיטה שלה כמו אבן. הודות לכל מי הביוב שהיו באוויר היא צללה למים במקום להתרסק על הפרקט.
 בועז נכנס לחדר השינה בשחייה וצלל כדי להציל את אשתו שהייתה לכודה מתחת למיטה. לאחר מכן הם נעמדו במים, כל הדירה מוצפת, ובחנו את הנזק. צונאמי עבר על הדירה הקטנה שלהם. מהתקרה נשמעו יללות חנוקות, וכשהם הסתכלו למעלה, הם ראו את ספארקי תלוי מהלהב של מאוורר התקרה. הרצועה שלו נתפסה שם לפני שכוח הכבידה חזר ועכשיו הוא היה תלוי שם, מתנדנד, בועט באוויר ברגליו האחוריות, מחרחר לעזרה.

לאחר שעה הצליחו ג'סי ובוועז לנקז את כל מי הביוב מדירתם והחליטו להוציא את הרהיטים לשמש להתייבש. בועז פתח את הדלת והתחיל לדחוף את הכורסה החוצה, כאשר לפתע הכול סביבו נהיה שחור. חושך מוחלט, חוץ מכמה מנורות חירום בתוך הבית. כלומר, היה חשוך בביתם ובגינה שהקיפה אותו, אבל השכן שגזם את הדשא ממול נהנה מיום שמשי ושמים כחולים. כתפיו של בועז נשמטו. מאחוריו, בתוך הבית החשוך, ג'סי מעדה ונפלה על הרצפה.

"בועז, גם את חשבון אור השמש לא שילמת?"

בִּינְתִים אָנִי חֶסֶת שִׁנָּה וּמְנוּחַ,
נִפְשֵׁי אֵינָהּ יוֹדַעַת מְקוֹמָהּ
מִגְעָגוּעַ אֵלַיךְ הָאֶחָד שֶׁלֹּכְתִי מִמְּךָ,
חֲשַׁבְתִּי שֶׁיְהִי קֵל וּבִטוּחַ, לֹא כֶּךָ הוּא,
עֶצֶב וְרִיקְנוּת חוֹתְכִים בְּאִזְמֵל בְּבִשְׂרִי,
דְּמוּתְךָ מוּל פָּנַי,

וְאַתָּה,

הַנִּמְצָא כֹּה רְחוֹק וְקָרוֹב נִגְיַעַת יָד בִּינֵינוּ,
הָאֵם תִּחְלַם עָלַי הַלֵּילָה,
הַתִּזְכּוֹר אֶת שֶׁהָיָה וְאֵינוּ?
אֵיךְ אוֹכֵל לְהִיּוֹת בְּזָרוּעוֹת אַחֵר,
לְהַבִּיט בּוֹ כְּשֶׁאֵשׁ בְּעֶרְהָ בְּנוֹ
וְלֹא הוֹתִירָה דְבָר?
מְרַחֵק נִגְיַעָה בִּינֵינוּ,
לֹא אֶצְעֵד בָּהּ לְקִרְאָתְךָ,
חֲצוּיָהּ בְּעֶצֶב הַפְּרֻדָּה אִמְתִּין לְךָ,
הָאֵם תָּשׁוּב?

אורלי כרכה רגליה סביבו ובעודה נתמכת על ידיה הרזות התיישבה מעליו.
"בוקר טוב, תתעורר כבר, צריך לקום".

אור חיוור וכובד לח על פלג הגוף התחתון מקבלים את פניו ליום נוסף, שהוא כנראה היום הראשון של שארית חייו. באיזה ספר הוא קרא את זה? את מי הוא מרמה? הוא בטח ראה את זה בטלוויזיה.

הוא תיעב את זקפת הבוקר. כל כך תלושה מהמציאות. כל כך מרוחקת בהווייתה מהטעם הדלוח בפה והנשימה המרה והכבדה שקצת שורפת בחזה. איך תמיד הזכיר לו האיבר המשוחרר שלו שהוא בהמה שתמיד מוכנה להזדווג ולהפיץ את הגנים שלו – כך אומרים המדענים – או כדי להרגיש את ההתכווצויות בכל אזור המבושים, כולל בפי הטבעת, זה יותר הגיוני.

חיוך מאולץ.
"את חייבת ללכת?"

ודאי שאורלי חייבת. מאז סיים את לימודיו הקריירה העיקרית שלו היא להידחות ב"פרטיך נרשמו במאגר המועמדים שלנו. בפניותיך אלינו זכור את מספר המועמד שלך 0000000". אז אורלי עובדת בשביל שניהם ואף פעם לא מתלוננת. מין אשת חיל מעצבנת שכזו שאפשר לשנוא דווקא בגלל שהיא האישה הכי נפלאה שבעולם. ואין לה זקפת בוקר לוחצת ונפוחה, שזה תמיד יתרון. ואצלה הוא לא מועמד, הוא כבר קיבל את התפקיד, עם כל ההטבות.

קפה בטעם של אבנית ובניחוח של חשמל. מודרני, הוא חושב. מודרני, אורלי חושבת. תפל, שניהם יודעים.

הוא בתחתונים השחורים ודקירות בצד של הכבד. צריך לראות רופא, יש יותר מדי פרסומות של האגודה למלחמה בסרטן ברדיו וזה מלחיץ אותו. יש יותר מדי פרסומות נקודה. אורלי מחייכת. והוא בטוח שיש לה מבט עצוב בעיניים. חייב להיות.

כי הוא תכף יחזור למיטה משום שפרטיו רשומים. ואורלי הולכת להתפשט לפני זרים. צריך לשלם חשבון חשמל לקומקום. מודרניות.

למה אתה אוהב את מיכל?

לָמָּה אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָהּ?
זאת שאלה מוזרה.
לָמָּה אַתָּה שואֵל?

כִּי אֲנִי מְנוֹסֵה לְהִבִּין לָמָּה אֲנִי לֹא אוֹהֵב אֶת דָּנָה.
חֲשַׁבְתִּי שֶׁהִתְשׁוּבָה שְׁלַךְ תְּעוֹר לִי לְהִבִּין מָה חָסֵר.

אֲנִי מְבִין.
אֲנִי אוֹהֵב אֶת מִיכָל כִּי רַק אֶת הַשְּׁתִּיקוֹת שְׁלָהּ אֲנִי יוֹדֵעַ לְחַבֵּר לְמִשְׁפָּטִים שְׁלָמִים.

תוֹדָה, מִמָּשׁ עֲזָרְתְּ לִי.
זאת בדיוק הַבְּעֵיָה. דָּנָה אַף פֶּעַם לֹא שוֹתֶקֶת.

מקיף את הכפר עוד פעם
משתובב, מעיב את סוף הערב
ומסחרר אותנו לסיבוב נוסף
והרכב קרוסלה מסתובבת
בלי הפוגה, לרגע אחד
הפיזיקה טעתה
ושום כח לא
משך אותנו
החוצה

אָנִי יוֹדֵעַ
שָׁזָה עָתָה נִפְגַּשְׁנוּ
וְאֲנִי יוֹדֵעַ
שְׂאוּלֵי זֶה לֹא הַזְמַן,
אָבֵל בְּכֹל זֹאת תְּהִיִּתִי
הָאֵם מְתָר לִי
לְאַהֵב אוֹתְךָ
עֲכָשׁוּ?

הָאֵם אֶפְשָׁר
לְדַלֵּג עַל הַנִּימוּס הַכְּפוּי?
לְדַלֵּג עַל הַיְדִידוּת הַמְּבֻשָּׁת?
לְדַלֵּג עַל הַנְּשִׁיקָה הַרְאִשׁוֹנָה?
לְדַלֵּג עַל אֵי-הַנְּדָאוֹת?

הָאֵם אֶפְשָׁר
לְדַלֵּג לְסוֹף הַסֵּרֵט
וּלְנֹתֵר כְּלִיל
עַל הַמְּעַרְכָּה הַרְאִשׁוֹנָה?

וּבִינְתִים –
סְצִנַת פְּתִיחָה:
גִּבּוֹר וְאִשָּׁה;
מְסַעְדָּה;
וּשְׂתִיקָה מְבִיכָה.

מייסד: אלירן דיין
עורך אחראי: יאיר בן־חור
עיצוב גרפי: רובי גורדון

<http://motiv-magazine.co.il>

<http://facebook.com/motiv.magazine>

<http://bit.ly/motiv-youtube>

<http://instagram.com/motiv.magazine>

054-337-1373

info@motiv-magazine.co.il

אנחנו מזמינים אתכם לקחת חלק גם בגיליון הבא שלנו.

בספרו של דאגלאס אדאמס "מדריך הטרמפיסט לגלקסיה", 42 היא התשובה לחיים, היקום וכל השאר, והתשובה נשמעת מוזרה ולא ברורה, רק משום שיש לחפש היטב את השאלה הנכונה.

כמחווה לאדאמס ולספריו, נושאו של גיליון 42 של מוטיב יהיה "שאלה/תשובה".

אנחנו תמיד מלאים שאלות, ספקות ותהיות. לפעמים יש להן מענה, ולפעמים המסע אחרי סימני השאלה הוא מסע של חיים שלמים.

ספרו לנו על השאלות - הגדולות או אולי דווקא הקטנות - שמטרידות את החיים, על התשובות שאולי אפשר למצוא, או על השאלות החדשות שמתעוררות בעקבות התשובות הללו.

אתם מוזמנים לשלוח את יצירותיכם בנושא זה עד לתאריך 20/11/2018 לכתובת הדואר האלקטרוני:

info@motiv-magazine.co.il

נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר - שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.